

Priručnik o timskoj suradnji, raznolikosti i otpornosti

Jačanje timske kohezije, interkulturalnog
razumijevanja i otpornosti u
organizacijama koje podržavaju izbjeglice i
migrant_kinje

Ova zbirka alata razvijena je u okviru Erasmus+ projekta Caring to Include (2024. – 2027.), sufinanciranog od strane Europske unije.

Sadržaj

1. Uvod.....	3
2. Vježbe teambuildinga i otpornosti	4
2.1 Zajedno osnaženi.....	4
2.2 Priče koje nas povezuju	5
2.3 Grupna intervizija – Metoda Balint	6
3. Vježbe raznolikosti i interkulturalnosti	8
3.1 Krugovi identiteta – jačanje raznolikosti.....	8
3.2 Igra prilagodljivosti.....	9
3.3 Barnga – interkulturalna kartaška igra	11
3.4 Podržavanje interkulturalne komunikacije	13
4. Sažetak/ ključni zaključci	16

1. Uvod

Caring to Include (2024. – 2027.) je Erasmus+ projekt dizajniran za podršku organizacijama koje rade s izbjeglicama, migrant_kinjama i kulturno raznolikim zajednicama. Projekt se fokusira na jačanje dobrobiti osoblja, interkulturalne kompetencije, inkluzivnih praksi i kvalitete timske suradnje.

Ova zbirka alata okuplja set praktičnih, participativnih vježbi koje jačaju timsku koheziju, emocionalnu otpornost, interkulturalnu osjetljivost i strukturiranu uzajamnu podršku. Njen je cilj pružiti timovima jednostavne, prilagodljive metode koje mogu koristiti u svom svakodnevnom radu.

Zbirka alata dizajnirana je za:

- Nevladine organizacije koje rade u okruženjima vezanim za migracije, azil i humanitarne aktivnosti
- Socijalne radnike_ce, psihologe_inje, timove za pravnu pomoć, edukatore_ice
- Kordinatore_ice volontera i voditelje_ice timova
- Voditelje_ice obuke i moderatore_ice koji rade s miješanim ili raznolikim timovima

Zbirka alata podijeljena je u dva glavna dijela:

- Vježbe teambuildinga i otpornosti – za gradnju povjerenja, razmatranje, koheziju i emocionalnu ravnotežu
- Vježbe raznolikosti i interkulturalnosti – za produbljivanje razumijevanja identiteta, kulturnih dinamika i prilagodljivog timskog rada.

Svaka aktivnost uključuje svrhu, upute, materijale i savjete. Moderatori_ce mogu izabrati aktivnosti na temelju ciljeva, vremena i veličine grupa.

Ova zbirka alata razvijena je u okviru Erasmus+ projekta Caring to Include (2024. – 2027.), sufinanciranog od strane Europske unije.

2. Vježbe teambuildinga i otpornosti

2.1 Zajedno osnaženi

Vježba osnaživanja i teambuildinga

Predloženi format

Trajanje: 30 – 40 min

Veličina grupe: 15

Facilitacija: 1 moderator_ica

Svrha

Pomoći članovima tima da prepoznaju osobne i uzajamne snage radi gajenja samosvijesti, samopouzdanja, suradnje i teambuildinga

Zašto ovo funkcionira

- Potiče samorefleksiju
- Gradi samopouzdanje kroz uzajamno priznavanje
- Pojačava timsku koheziju

Materijali

- Stolice
- Bijeli papir
- Markeri

Okruženje

Stolice poredane u krug, tiha prostorija, opušteno okruženje.

Kako se izvodi (koraci)

1. Otvaranje (5 min)

Moderator_ica objašnjava svrhu vježbe, naglašavajući poštovanje i fokusirajući se na individualne i kolektivne snage i talente.

2. Individualna refleksija (5 – 10 min)

Svaki sudionik_ca crta obrub svojeg tijela na komadu papira i piše svoje ime u obrub. Unutar obruba pišu ono što smatraju svojim osobnim snagama i talentima, općenito, njih kao pojedinaca_ki, ali i u njihovom radu.

3. Uzajamni input (15 – 20 min)

Kad su svi spremni, sudionici_ce daju svoje papire svakom članu_ici grupe. Svaki kolega_ica zapisuje na papir ono što smatra snagama i talentima te osobe.

4. Prezentacija (15 – 20 min)

Svaki sudionik_ca predstavlja svoj papir grupi i dijeli kako se osjeća u vezi inputa koji je dobio.

5. Grupna rasprava (20 min)

Kao grupa, sudionici_ce razmatraju kakav je osjećaj dobiti povratne informacije i raspravljaju

kako mogu svjesno rabiti svoje snage i talente u svojem radu i timskom radu.

Savjeti

- Osigurajte siguran prostor bez osuđivanja.
- Poduprite konstruktivne i pozitivne povratne informacije.
- Podsjetite sudionike_ice da si uzmu vrijeme da priznaju i cijene vlastite snage, kao i one svojih kolega_ica, kao individualci i kao tim.

2.2 Priče koje nas povezuju

Pripovijedanje za timsku solidarnost i otpornost

Predloženi format:

Trajanje: 1,5 –2 sata

Veličina grupe: 6 – 15

Facilitiranje: 1–2 moderatora_ice

Svrha

- Jačanje povjerenja, empatije i dijeljenog smisla kroz pripovijedanje.
- Zašto pripovijedanje funkcionira
- Gradi međuljudsku povezanost
- Pomaže timovima da se nose s izazovima
- Podržava emocionalni oporavak
- Razbija hijerarhiju

Materijali

Stolice posložene u krug, ploča s listovima, markeri, ljepljivi papirići.

Okruženje

Otvoreni krug, opuštena, tiha prostorija.

Kako se izvodi (koraci)

1. Otvaranje (10 min)

Moderator_ica vodi kratku vježbu uzemljenja (npr. disanje ili poticaj za svjesnu pažnju).

Objašnjavanje svrhe: siguran prostor, dijeljenje sa slušanjem, nije terapija, itd.

2. Poticaj i refleksija (10 – 15 min)

Moderator_ica predstavlja jedan ili više poticaja (npr. „Trenutak u kojemu sam se osjećala podržano od strane tima“ ili „Trenutak kad sam ponovno otkrila zašto radim ovaj posao.“) Sudionici_ice 2 – 3 minute pišu o poticaju ili razmišljaju o njemu.

3. Pripovijedanje (45-60 min)

Svaki sudionik_ica dijeli svoju priču (3 – 5 minuta po osobi).

Drugi slušaju u tišini – bez prekidanja ili savjeta. Nakon svake priče ostavite nekoliko sekundi tišine.

4. Grupna refleksija (15 – 20 min)

Moderator_ica pita: „Što je posebno izdvaja za vas?“ „Što naše priče govore o tome kakav smo tim?“ „Koje snage ili vrijednosti ste čuli u pričama drugih?“ Opcionalno rabite ljepljive papiriće da sudionici_ce zapišu ključne vrijednosti/teme i zalijepe ih na ploču s listovima.

5. Zatvaranje (5 min)

Krug uvažavanja: svaka osoba govori jednu riječi ili kratku frazu o tome kako se osjeća na kraju sesije.

Opcionalno simbolička gesta (npr. postavljanje ljepljivog papirića na zajedničku ploču ili grupna fotografija).

6. Dokumentacija (nakon sesije)

Moderator_ica skuplja ključne teme (bez identificiranja pojedinaca_ki) i dijeli ih (interno) u svrhu dobrobiti tima/učenja.

Savjeti

- Otpočetak naglasite povjerljivost i poštovanje.
- Potaknite mješavinu lakih i dubokih priča tako da sesija nije previše emocionalno teška
- Pobrinite se da sudionici_ce znaju da ovo nije terapija i da moderator_ica nije savjetnik_ica/terapeut_kinja (osim ako jest).
- Nakon sesije, reflektirajte o tome kako teme mogu utjecati na budućnost timskih praksi.

Video resursi

Nekoliko konkretnih vježbi za razvijanje bolje veze među članovima_icama vašeg tima kroz pripovijedanje [ovdje](#).

2.3 Grupna intervizija – Metoda Balint

Predloženi format:

Trajanje: 60 – 90 minuta

Veličina grupe: 4 – 12

Facilitiranje: rotirajuće

Svrha

Strukturirani prostor za refleksiju o izazovnim slučajevima, koji nudi emocionalnu podršku i uzajamno učenje.

Zašto ovo funkcionira

- Potiče refleksivnu praksu
- Pruža emocionalnu podršku
- Promiče uzajamno učenje
- Osigurava sigurno okruženje

Okruženje

Sudionici sjede u krugu.

Kako se izvodi (koraci)

1. Otvaranje / Uvodna provjera (5 – 10 min)

Sudionici_ice dijele kako se osjećaju i koji izazovni slučajevi su im u mislima. Mogu odlučiti izabrati fokus osobu i mentora_icu sesije u ovom trenutku ili su već odlučili na prošlom sastanku tko će podijeliti slučaj i tko će biti moderator_ica na sljedećem sastanku.

2. Prezentacija slučaja (10 – 15 min)

Fokus osoba dijeli jedan izazovan slučaj. Slučaj treba biti povezan s njenim poslom i emocionalno ili profesionalno izazovan za fokus osobu. Moderator_ica se treba pobrinuti da drugi postavljaju samo pitanja vezana uz razjašnjavanje činjenica, a ne pitanja koja navode na odgovor ili svoja mišljenja ili prijedloge.

3. Grupna refleksija (20 – 40 min)

Sudionici_ice raspravljaju o relevantnosti za njihovo vlastito iskustvo i rabe slobodnu asocijaciju. Moderator_ica se treba pobrinuti da sudionici_ice ne daju savjete fokus osobi. Grupa može odlučiti hoće li fokus osoba sjediti izvan kruga tijekom ovog dijela (ovo je originalni način) ili će ostati u krugu.

4. Povratne informacije fokus osobe (5 – 10 min)

Fokus osoba dijeli uvide o idejama i iskustvima drugih koji su joj bili najrelevantniji i dijeli kakvu emocionalnu podršku je dobila.

5. Zatvaranje / Završna provjera (5 – 10 min)

Završne refleksije svih sudionika_ca, odabiranje sljedeće fokus osobe i sljedećeg moderatora_ice (ili grupa odlučuje o fokus osobi na početku sljedeće sesije, ovisno o potrebama sudionika_ca).

Savjeti

- Moderatori_ice se rotiraju, nema potrebe na psihologom.
- Naglasite slušanje, empatiju i refleksiju.
- Redovito vježbate da izgradite povjerenje i ovladavanje.

Resursi

Više o Balint grupama i metodi možete pročitati [ovdje](#).

3. Vježbe raznolikosti i interkulturalnosti

3.1 Krugovi identiteta – jačanje raznolikosti

Predloženi format:

Trajanje: 15 – 20 minuta

Veličina grupe: 5 – 15

Facilitiranje: 1 moderator_ica

Svrha

Uvodna aktivnost za istraživanje dijeljenih i jedinstvenih elemenata identiteta i afirmaciju raznolikosti.

Zašto ovo funkcionira

- Gradi samosvjesnost i uzajamnu svjesnost
- Prepoznaje vidljivu i nevidljivu raznolikost
- Afirmira manjinske/nedovoljno zastupljene identitete

Okruženje

Sudionici_ice stoje u krugu.

Kako se izvodi (koraci)

1. Otvaranje – krugovi identiteta (5 – 7 min):

Pozovite sudionike_ice da stoje u krugu, recite im da ćete početi upoznavati jedni druge.

Osoba razmisli o nečemu što je istina za nju, a što bi također moglo biti istina za druge u krugu, zatim odlazi u središte kruga i predlaže izjavu, npr. „Ja govorim barem tri jezika.“ Svi sudionici_ice za koje je ta izjava istina, kreću se prema osobi u središtu, u onoj mjeri u kojoj je izjava istina ili, umjesto toga, svi mogu napraviti jedan korak prema osobi koja stoji u središtu.

Predložite nekoliko izjava, a zatim dopustite sudionicima_cama da predlože vlastite izjave.

2. Pozdravljanje raznolikosti (5 – 7 min)

Jednom dok smo pronašli zajedničke elemente u našoj grupi, pokušat ćemo potražiti elemente našeg identiteta koji nas čine jedinstvenim. Pokušajte predložiti izjave za koje mislite da su istina jedino za vas u prostoriji.

Nakon što nekoliko izjava bude izneseno, pitajte sudionike_ice da iznesu izjave povezane s interkulturalnošću, i dalje samo izjave koje su istina za njih.

Zahvalite sudionicima_cama na tome što su podijelili.

Uzmite trenutak da pozdravite raznolikost u grupi, rečenicom poput: „da zatvorim dijeljenje, želim uzeti jedan trenutak da pozdravim svu raznolikost reprezentiranu u ovoj grupi.“

Navedite elemente identiteta koje ste istražili kroz krug,

obraćajući pozornost da pokrijete moguću raznolikost dimenzija koje spominjete. Na primjer: „Želim pozdraviti sudionike_ce koji su rođeni u zemlji u kojoj žive i one koji su rođeni drugdje, sudionike_ce koji imaju religiju i one koje nemaju, muškarce, žene, one koji se ne identificiraju kao nijedno od toga i one koji se ponekad identificiraju s jednim i s drugim, itd.

Nakon što navedete nekoliko dimenzija, pitajte sudionike_ce da dodaju koju raznolikost trebamo pozdraviti.

3. Zatvaranje (2 – 3 min)

Istaknite da je zaključak iz aktivnosti da svi imamo višestruke identitete i da nas neki od njih povezuju s drugim ljudima, i, ovisno o kontekstu, da nas neki od njih čine jedinstvenim pojedincima_kama.

Potvrdite da će sva ova raznolikost učiniti obuku/radno mjesto bogatijim i zanimljivijim, ali i da ponekad može dovesti do izazova. Pozovite sudionike_ce da se brinu o ovoj raznolikosti tako da ona može biti poticajna sila.

Savjeti

- Istaknite da je zaključak koji proizlazi iz aktivnosti da svi imamo višestruke identitete i da nas neki od njih povezuju s drugim ljudima, i, ovisno o kontekstu, da nas neki od njih čine jedinstvenim pojedincima_kama.
- Potvrdite da će sva ova raznolikost učiniti obuku/radno mjesto bogatijim i zanimljivijim, ali i da ponekad može dovesti do izazova. Pozovite sudionike_ce da se brinu o ovoj raznolikosti tako da ona može biti poticajna sila.

Resursi

Ova vježba preuzeta je iz zbirke alata [PODER Toolkit](#), koja uključuje brojne druge uzbudljive vježbe za stvaranje hrabrih i transformativnih prostora učenja.

3.2 Igra prilagodljivosti

Karte snage tima

Predloženi format:

Trajanje: 20 minuta

Veličina grupe: 4 – 20

Facilitiranje: 1 moderator_ica

Svrha

Istražite prilagodljivost i raznolikost kroz zabavne izazove s kartama.

Zašto ovo funkcionira

- Igra gradi sudjelovanje
- Promjene pravila odražavaju dinamike u stvarnom životu
- Naglašava različite reakcije
- Potiče interkulturalnu svjesnost

Materijali

Karte, štoperica, ploča s listovima, ljepljivi papirići.

Okruženje

Mali stolovi za parove/grupe.

Kako se izvodi (koraci)

1. Otvaranje (2 – 3 min)

Moderator_ica predstavlja metaforu: „Rabit ćemo jednostavnu igru kartama da istražimo kako se naš tim prilagođava promjenama, posebno neočekivanim promjenama.“ Objasnite: ovo je zabavna igra, poanta nije u pobjeđivanju ili gubljenju.

2. Igra (10 – 15 min)

Sudionici_ice formiraju parove ili male timove (ovisno o njihovom ukupnom broju). Igraju normalne runde izabrane igre s kartama (može biti nešto jednostavno poput „Go Fish“, „War“ ili neka osnovna kartaška igra koja se igra u kasinu).

Nakon nekoliko rundi (npr. 2 – 3 runde) moderator_ica najavljuje promjenu pravila, npr. „Sad morate igrati svojom nedominantnom rukom“, „Okrenite redoslijed igre“, „Govorite na drugom jeziku“, „Zamijenite mjesta svaku rundu“. Sudionici_ice se prilagođavaju i nastavljaju igrati pod novim pravilom. Uvedite 2, 3 promjene pravila tijekom 10 – 15 minuta kako biste zadržali dinamiku prilagodbe.

3. Analiza (5 min)

Potaknite refleksiju pitanjima:

Kako ste reagirali na iznenadnu promjenu pravila? Što vam je pomoglo da se prilagodite (ili vas je sprječavalo u tome)?

Što ste primijetili u vezi reakcija vašeg partnera_ice/tima?

Kako je ovo povezano s radom u interkulturalnom timu ili dinamičnom kontekstu? Zabilježite ključne riječi na ploči s listovima: prilagodljivost, frustracija, kreativnosti, oslanjanje na pravila, itd.

4. Opcionalni nastavak

Ako imate dovoljno vremena: pitajte sudionike_ice da osmisle svoje vlastite promjene pravila (u parovima) i odigraju još jednu partiju uvodeći njihovo pravilo, zatim podijelite koja je promjena bila najlakša/najteža.

Nastavite kratkom dodatnom refleksijom.

Savjeti

- Naglasite zabavu i „učenje kroz igru“ umjesto natjecanja.
- Pratite dinamiku tima, koliko brzo se grupa prilagođava, kako reagira na frustraciju i zbunjenost.
- Upotrijebite analizu da povežete iskustvo igre sa stvarnim situacijama na poslu (pogotovo kada se pravila promijene, kulturne norme pomaknu ili se kompozicija/discipline tima prilagode).
- Izbjegavate kompleksne igre kartama, izaberite nešto jednostavno da se

možete fokusirati na prilagodbu, a ne savladavanje mehanika igre.

Video resursi

Ovaj [video](#) prikazuje zabavnu igru kartama, koja daje ideje za dinamiku promjene pravila i prilagodbu tima.

3.3 Barnga – interkulturalna kartaška igra

Predloženi format:

Trajanje: 60 – 90 minuta

Veličina grupe: 9 – 20

Facilitiranje: 1–2 moderatora_ice

Svrha

Iskusite interkulturalne nesporazume kroz tihi kartašku igru.

Zašto ovo funkcionira

- Gradi sagledavanje iz perspektive
- Naglašava različite reakcije na nepoznata pravila
- Pokazuje da pojedinci_ke, a ne kulture, usmjeravaju ponašanje

Materijali

3 – 4 špila karata, ispisana pravila, stolovi/stolice.

Prvi stol

Ovo je igra slučajnosti. Ako imate dobre karte, pobijedit ćete. Svatko dobiva po 10 karata.

U svakoj rundi morate baciti po jednu kartu. Igrač_ica s najvišom kartom pobjeđuje, neovisno o boji karata. Ako dva ili više igrača_ica imaju istu kartu, karte se bacaju ponovno da se odluči pobjednik_ca runde. Odložite karte odigrane u toj rundi sa strane i započnite novu rundu.

Pobjednik_ca runde može zabilježiti crticu u svojoj tablici s bodovima.

Ako želite nešto reći članovima svojeg tima, smijete komunicirati s njima jedino crtanjem ili korištenjem gestikulacije rukom. Ne smijete govoriti ni pisati.

Drugi stol

Ovo je igra slučajnosti. Ako imate dobre karte, pobijedit ćete. Svatko dobiva po 10 karata. U svakoj rundi morate baciti po jednu kartu. Igrač_ica s najvišom kartom određene boje pobjeđuje. Prvi igrač_ica može započeti bilo kojom bojom (pik, tref, srce ili karo). Sljedeći igrač_ica mora baciti kartu iste boje, ali više vrijednosti. Ako nema istu boju, može baciti drugu boju, ali ne može pobijediti.

Igrač_ica koji dobije rundu može zabilježiti crticu u svojoj tablici s bodovima.

Ako želite nešto reći članovima svojeg tima, smijete komunicirati s njima jedino crtanjem ili korištenjem gestikulacije rukom. Ne smijete govoriti ni pisati.

Treći stol

Ovo je igra slučajnosti. Ako imate dobre karte, pobijedit ćete. Svatko dobiva po 10 karata.

U svakoj rundi morate baciti po jednu kartu. Igrač_ica s najvišom pik kartom pobjeđuje. Pikovi također pobjeđuju ako je broj odigranih pikova niži od druge boje, ali broj karata na stolu je viši (na primjer: pik devetka pobjeđuje srce desetku). U slučaju dva pika, viši pik pobjeđuje.

Pobjednik_ca runde može zabilježiti crticu u svojoj tablici s bodovima.

Ako želite nešto reći članovima svojeg tima, smijete komunicirati s njima jedino crtanjem ili korištenjem gestikulacije rukom. Ne smijete govoriti ni pisati.

Kako se izvodi (koraci)

1. Otvaranje (5 min) – objašnjavanje kartaške igre.

Recite sudionicima_cama da će igrati interkulturalnu kartašku igru u tišini.

Podijelite grupu u podgrupe od 4 osobe (i/ili 3 ako je premalo sudionika_ca; ako je broj sudionika_ca 8 ili manje, možete igrati u 2 grupe, ali to nije preferabilno).

Ako tako odlučite, možete potaknuti sudionike_ce da pokušaju pobijediti.

Otpočetka im kažite da ne smiju govoriti tijekom vježbe! Samo na početku, ako je nešto u vezi pravila jako nejasno, smiju vam šaptati.

2. Igra (45 – 60 min)

Podijelite pravila igre grupama. Ovisno o broju grupa, imat ćete tri ili četiri različita seta pravila. Svaka grupa započinje istim pravilima, koja se dakle razlikuju po stolovima. Pričekajte da sudionici_ce pročitaju pravila u tišini i vježbajte s njima nekoliko minuta dok ih dovoljno ne savladaju.

Zatim neka odlože pravila sa strane i nastave igrati neko vrijeme, a potom potpuno uklonite pravila.

Neka ponovno igraju neko vrijeme, a zatim neka se po jedan sudionik_ca iz svake grupe rotira u drugu grupu u smjeru kazaljke na satu.

Neka odigraju još nekoliko rundi. Promotrite što se događa u novom sastavu grupe.

Nakon nekoliko rundi, neka se ponovno rotiraju u smjeru kazaljke na satu.

Nastavite s rotacijom sudionika_ca dok se svi ne pomaknu za sljedeći stol i originalne grupe ne budu ponovno na okupu.

3. Analiza (15 – 20 min) – raspravite o osjećajima, reakcijama i poveznicama s interkulturalnim iskustvima.

Prvo omogućite sudionicima_cama da jedni drugima izraze što osjećaju. Zatim raspravite sljedeća pitanja sa svima:

Što se događalo? (Svaka grupa imala je različita pravila).

Za one koji su se prvi rotirali i završili u „čudnoj grupi“, kako je to bilo za njih?

Oni koji su se rotirali nakon toga, kakvo je bilo vaše iskustvo?

Ako ste u većini, što se dogodi pravilima?

Kad ste se vratili u svoju originalnu grupu, koja pravila su se primjenjivala?

Za one koji su u prvoj rundi ostali u svojoj grupi, kako ste se osjećali kad se netko tko

nije znao pravila pridružio? Što ste učinili?

Kako je bilo kad se više ljudi iz „stare grupe“ pridružilo? Koju vezu vidite između ove situacije i položaja izbjeglica?

Jesu li vaše vlastite vrijednosti i norme igrale ulogu u tome kako ste igrali/iskusili ovu vježbu?

4. Zaključak (5 min) – istaknite da pojedinci_ke, a ne kulture, usmjeravaju reakcije.

Podijelite poruku da ljudi komuniciraju s pojedincem_kom, a ne kulturom. Ovdje su vidjeli da svaki pojedinac_ka reagira različito. Izbjeglice će također reagirati na raznolike načine, kao i lokalni ljudi prema izbjeglicama. To nije nužno povezano s kulturom, već često uglavnom s individualnim karakteristikama.

Savjeti

- Održavajte psihološku sigurnost.
- Potaknite otvorenu raspravu tijekom analize.

Video resursi

Preporučujemo da pogledate ovaj [video](#) prije facilitiranja ove vježbe.

3.4 Podržavanje interkulturalne komunikacije

Interkulturalna refleksija u praksi

Predloženi format:

Trajanje: 30 – 45 minuta

Veličina grupe: 4 – 15

Facilitiranje: 1 moderator_ica

Svrha

Analizirajte interkulturalne nesporazume iz stvarnog života kroz strukturiranu refleksiju.

Zašto ovo funkcionira

- Potiče analitičke, umjesto emocionalnih reakcija
- Promiče sagledavanje iz perspektive
- Gradi svjesnost kulturnih i osobnih faktora
- Jača empatiju i strategije komunikacije

Materijali

Stolice, ploča s listovima, ljepljivi papirići.

Kako se izvodi (koraci)

Ova refleksivna vježba najbolje funkcionira sa stvarnim primjerom iz profesionalnog iskustva sudionika_ca. Omogućuje grupi da istraži pretpostavke i perspektive prije nego što požuri s interpretacijama ili rješenjima.

1. Korak 1: Predstavite vježbu (5 min)

Moderator_ica objašnjava da je cilj shvatiti — a ne riješiti — stvarni interkulturalni nesporazum ili zbunjujuću situaciju. Naglasite psihološku sigurnost: nema osuđivanja, nema evaluacija, samo znatiželja.

2. Korak 2: Dijeljenje slučaja (3 min)

Jedan sudionik_ca se dobrovoljno javlja (ili je izabran_a) da podijeli specifičnu interkulturalnu situaciju — npr. nesporazum s izbjeglicom, klijentom_icom ili kolegom_icom. Priča treba biti kratka (oko 3 minute), faktualna i neriješena ili nejasna za govornika_cu.

Ostali slušaju u tišini, zapisuju kratke bilješke prema potrebi.

3. Korak 3: Pitanja pojašnjavanja (5 – 7 min)

Članovi grupe postavljaju samo pitanja pojašnjavanja da bolje shvate kontekst („Gdje se ovo odvijalo?“, „Što je točno rečeno?“, „Što se dogodilo prije toga?“).

U ovoj fazi nema interpretacija, savjeta ili iznošenja mišljenja. Moderator_ica se brine da fokus ostane na činjenicama.

4. Korak 4: Zapisivanje pretpostavki (5 min)

Nakon kruga pitanja, svaki sudionik_ca zapisuje svoje pretpostavke o tome što je moglo uzrokovati nesporazum. Primjeri:

„Možda su kulturne norme o hijerarhiji bile različite.“

„Klijent_ica je možda pogrešno shvatio autoritet organizacije.“ „Ton je možda zvučao previše izravno.“

Potaknite svaku osobu da se fokusira na moguća objašnjenja, a ne na sudove.

5. Korak 5: Dijeljenje pretpostavki (10 min)

Svaki sudionik_ca naglas dijeli svoje zapisane pretpostavke. Još uvijek bez diskusije ili debate — samo dijeljenje.

Moderator_ica može zabilježiti ključne uzorke na ploči s listovima (npr. stil komunikacije, dinamika moći, emocionalni signali).

6. Korak 6: Refleksija pripovjedača_ice (5 min)

Originalni pripovjedač_ica reflektira:

Koje pretpostavke su bile relevantne ili iznenađujuće? Koji novi uvidi ili razjašnjenja su se pojavili?

Ostali slušaju u tišini, bez prekidanja.

7. Korak 7: Grupna rasprava i strategije (10 – 15 min)

Sad otvorite prostor za diskusiju.

Moderator_ica pita:

„Što bismo mogli naučiti iz ovog iskustva?“

„Kako bismo se sljedeći put mogli drugačije nositi sa sličnom situacijom?“

„Što je pomoglo da se od zbunjenosti pomaknemo do jasnoće?“

Zajedno, sažmite 2 – 3 praktične strategije ili principa koji bi mogli pomoći u budućim interkulturalnim interakcijama.

8. Korak 8: Zatvaranje (5 min)

Kratka runda: svaka osoba kaže jednu riječ o tome što će ponijeti sa sobom („uvid“, „znatiželja“, „strpljenje“, „slušanje“).

Zahvalite pripovjedaču_ici što je podijelio svoje stvarno iskustvo.
Moderator_ica može zaključiti sažimanjem: „Nesporazumi nisu neuspjesi, već prilike da naučimo nešto o sebi i drugima.“

Savjeti

- Uvijek osigurajte povjerljivost: detalji o klijentima_icama i kolegama_icama koji bi ih mogli identificirati ne smiju se bilježiti ili dijeliti izvan grupe.
- Rabite ovu metodu redovito (npr. jednom mjesečno) da izgradite kulturu refleksije u timu.
- Ako se pojave snažne emocije, napravite kratku pauzu — omogućite prostor za empatiju i regulaciju prije nastavka.
- Glavni zadatak moderatora_ice je da zaštiti proces, a ne da interpretira slučaj.

Video resursi

Simpleshow objašnjava: Kako izbjeći kulturne nesporazume [video](#).

*Ova vježba potiče iz materijala za trening o raznolikosti Nizozemskog vijeća za izbjeglice.

4. Sažetak/ ključni zaključci

Ova zbirka alata ističe četiri ključna principa za učinkoviti i inkluzivni timski rad:

1. **Povezanost** – timovi najbolje funkcioniraju kad se ljudi osjećaju viđeno, cijenjeno i sigurno.
 2. **Refleksija** – Strukturirani prostori kolega_ica smanjuju emocionalno opterećenje i poboljšavaju praksu.
 3. **Svjesnost raznolikosti** – razumijevanje individualnih razlika jača suradnju
 4. **Prilagodljivost** – nošenje s promjenama je ključno u humanitarnom radu i radu s migrantima_kinjama.
- Redovito rabite ove vježbe radi održavanja zdravih, otpornih i inkluzivnih timova.